

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3CoE/190/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3214201153
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3214201153.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, právne zast. advokátskou kanceláriou Advocate, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: V. I., bytom F. XX, štátna občianka Slovenskej republiky, o vymozenie 312 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 12. mája 2014, č. k. 5Er/224/2014 - 35, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený návrhom zo dňa 09.02.2014 navhol vykonanie exekúcie voči povinnému na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku, vydaného JUDr. Michalom Rašlom, rozhodcom Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Bratislava, Karloveské rameno č. 8, sp. zn. SR 09753/11 zo dňa 29.02.2012, na základe ktorého bol povinný zaviazaný plniť oprávnenému pohľadávku 312,00 Eur s príslušenstvom. Súd prvého stupňa právny vzťah medzi účastníkmi konania založený zmluvou označenou ako zmluva o úvere považoval za vzťah spotrebiteľský a zmluvu za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je bez právneho významu právna forma zmluvy. Mal za to, že povinný je a aj v čase uzavretia zmluvy bol spotrebiteľom, pretože nebolo preukázané, že by pri uzavieraní zmluvy konal v rámci predmetu svojho povolania, ani zamestnania, či inej podnikateľskej činnosti. Keď súd prvého stupňa ustálil, že medzi oprávneným a povinným zo zmluvy o úvere zo dňa 13.10.2010 vznikol spotrebiteľsko - zmluvný vzťah, konštatoval, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje základnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a to ročnú percentuálnu mieru nákladov. Tento nedostatok spája zákon s následkom, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd prvého stupňa považoval zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky, na základe ktorej oprávnený vyplnil do zmenky chýbajúce údaje, a to zmenkovú sumu a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Vyslovil záver, že pokiaľ rozhodcovský rozsudok priznal plnenie oprávnenému na základe zmenky a len na základe zmenky, ktorú vyplnil oprávnený na základe neplatne uzavretej dohody o vyplnení zmenky, plnenie priznané v rozhodcovskom rozsudku je v rozpore s § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 4 písm. k/, o/ Občianskeho zákonníka. Je pritom zrejmé, že oprávnený ako dodávateľ mal znenie tohto zmluvného dojednania vopred pripravené vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktoré používa vo všetkých prípadoch. Súd prvého stupňa uviedol, že rozhodnutie rozhodcu, ktorý zo spotrebiteľského vzťahu vytvoril bezkauzálny vzťah zo zmenky, vylučuje akékoľvek inštitúty zamerané na ochranu spotrebiteľa, čím porušuje kogentné predpisy určené na ochranu spotrebiteľa a výrazne preberá len argumenty oprávneného. Z dôvodov uvedených vyššie je potom zrejmé, že oprávnenému

neprináleží ani zákonný úrok v zmysle § 191/1950 Sb. vo výške 6 % ročne z dlžnej sumy. Ďalej súd prvého stupňa dospel k záveru, že pokiaľ rozhodcovský súd priznal v rozpore so zákonom istinu a úroky z úveru v prospech oprávneného a rozhodol tak na základe rozhodcovskej žaloby, ktorou žiadal oprávnený prisúdiť tieto nedovolené plnenia, povinný ako spotrebiteľ nesmie doplácať na nezákonnosť postupu oprávneného a rozhodcovského súdu, a tieto náklady na rozhodcovské konanie nemôžu byť od neho vymáhané. Súd prvého stupňa ďalej poukázal na skutočnosť, že rozhodcovská doložka prijatá v rozhodcovskej zmluve je neprijateľná, pretože núti spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu a znemožňuje tak voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Neprijateľná rozhodcovská doložka (ako každá neprijateľná zmluvná podmienka) sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky preto odporuje dobrým mravom (rozhodcovský súd odvodzoval svoju právomoc od neprijateľnej rozhodcovskej doložky). Poukázal na skutočnosť, že cieľom rozhodcovskej zmluvy je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Častokrát sa takáto rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je však význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože v prípade vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v rozhodcovskej zmluve v tomto prípade nebola individuálne dojednaná, jedná sa o vyplnené tlačivo, vopred pripravené oprávneným, bez možnosti jej zmeny, či úpravy. Zastával názor, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obava, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci, akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces, nedokáže náležitým naplávať, je oprávnená. Rozhodcovskú doložku v rozhodcovskej zmluve si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým jej ustanoveniam. Vyhlásenie povinného v rozhodcovskej zmluve zo dňa 13.10.2010, že bol osobitne poučený o dôsledkoch uzavretia rozhodcovskej zmluvy, rovnako nespôsobuje prijateľnosť rozhodcovskej zmluvy a nezakladá právomoc rozhodcovského súdu, nakoľko aj v tomto prípade sa jedná o vopred predtlačný text, ktorý jednak splyva s ostatnými podmienkami, ale zároveň nie je možné tento text meniť, upravovať, ale rozhodcovskú zmluvu možno len ako celok prijať, alebo odmietnuť, pričom súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že povinnému ako slabšej strane boli v jeden deň predložené všetky doklady na podpis - zmenka, rozhodcovská zmluva, zmluva o úvere a všeobecné obchodné podmienky, ktoré boli vopred pripravené a doplnené v nich boli len osobné údaje povinného a suma úveru, výška a počet splátok a dátum úhrady prvej splátky. Nakoľko rozhodcovská doložka nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu a zároveň sa neprijateľná rozhodcovská doložka prieči dobrým mravom, výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Neprijateľnej zmluvnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve sa zvykne hovoriť aj ako nekalá, nemorálna, neslušná a neetická. Exekučné konanie založené na takejto zmluvnej podmienke (v danom prípade na viacerých neprijateľných podmienkach) by bolo v rozpore s dobrými mravmi a preto súd prvého stupňa rozhodol tak, že zamietol žiadosť súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu, odvolanie oprávnený, ktorý navrhol jeho zrušenie a vrátenie vecí súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní vyčítal súdu prvého stupňa predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a zároveň podľa jeho názoru rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z neúplného zistenia skutkového stavu v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Mal za to, že súd prvého stupňa prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Exekučný súd v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúmvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu. Preskúmvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu. Mal za to, že v rámci preskúmvania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému,

právom nedovolenému, alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu. V rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ust. § 45 zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený ďalej zastával názor, že súd prvého stupňa pri posudzovaní predložených dôkazov neúplne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/rozhodcovská doložka. Uviedol, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z. z. formou samostatného právneho úkonu, a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a zaťažil konanie vadou nedostatočne zisteného skutkového stavu. Na základe uvedeného oprávnený zastával názor, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle zákona č. 244/2002 Z. z. a konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení.

Vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/. Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z., z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či nie je tu taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávných hľadísk. Uvedené ustanovenie je podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 smernice 93/13/EHS a umožňuje zastaviť exekúciu aj pokiaľ ide o plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok.

V zmysle čl. 6 ods. 1 citovanej smernice nesmú byť nekalé podmienky pre spotrebiteľa záväzné. Európsky súdny dvor vo viacerých rozhodnutiach vyslovil, že článok 6 ods. 1 citovanej smernice je kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znova zaviesť rovnosť. Súdny dvor tiež rozhodol, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Na základe toho súdny dvor konštatoval, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Aj podľa platnej právnej úpravy Slovenskej republiky nie sú zmluvné ustanovenia, ktoré sú v rozpore s kogentnými ustanoveniami pravidiel na ochranu spotrebiteľa platné, a preto nie sú pre spotrebiteľov záväzné. Rozhodcovské

rozsudky, ktoré sa zakladajú na takýchto zmluvných ustanoveniach, sa preto považujú za protiprávne a preto ich vykonanie nie je možné. Akékoľvek podmienky, ktoré sú podmienkami v zmysle Smernice 93/13/EHS a ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa sa okrem toho musia považovať za odporujúce požiadavke dobrej viery a spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach na škodu spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS).

Za správny odvolací súd považuje právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Odvolací súd má rovnako ako súd prvého stupňa za to, že povinný v zmluvnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ a oprávnený ako dodávateľ (§ 52 ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka). Odvolací súd preto zastáva právny názor, že predmetná Zmluva o úvere zo dňa 13.10.2010, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy povinný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že na predmetnú zmluvu o úvere, ako aj na rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú v ten istý deň ako úverová zmluva medzi tými istými účastníkmi, je potrebné aplikovať aj právne normy právneho poriadku chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Ak by bol rozhodcovský súd v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov postupoval podľa príslušných ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka, musel by dospieť k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky, ktorá je súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, je neplatné ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, nakoľko predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá vystavila spotrebiteľa (povinného) do nevýhodného postavenia. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa v tom smere, že predmetná dohoda o vyplnení zmenky, koncipovaná v bode 13. Všeobecných podmienok poskytovania úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (povinného) v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a sleduje cieľ obísť právne predpisy chrániace spotrebiteľa.

Uvedené ustanovenie nebolo osobitne dojednané, je súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú predtlačené na rubovej strane zmluvy o úvere a ktoré veriteľ používal vo vzťahu k neurčitému počtu svojich klientov. Dohoda o vyplnení zmenky poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu najmä v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy (suma všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky, pričom dátumom začiatku úročenia zmenkovej sumy bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh), je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo odvolací súd považuje jednoznačne za nedôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch. Veriteľ môže vyplnením zmenky dosiahnuť obídenie ustanovení právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa (uviedenie neprimeranej odplaty, sankcií a pod.). Spotrebiteľ (povinný) pritom nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy a všeobecných obchodných podmienok ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Pokiaľ chcel povinný úver získať, musel typovú spotrebiteľskú zmluvu o úvere aj s pripojenými všeobecnými obchodnými podmienkami podpísať ako celok. Dohodu o vyplnení zmenky preto súd prvého stupňa správne posúdil ako neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení zo zákona absolútne neplatná. Uvedenému nasvedčuje i súčasná právna úprava zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorá v ustanovení § 5a ods. 1 písm. b/ neumožňuje zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou alebo šekom (do dňa 30.04.2014 neumožňoval v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru splniť dlh alebo

zabezpečiť jeho splnenie zmenkou alebo šekom zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 17 ods. 3).

Nakoľko ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy obsahujúce dohodu o vyplnení zmenky je potrebné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa Občianskeho zákonníka neplatná, odvolací súd má za to, že dodávateľ nebol oprávnený takúto zmenku vyplniť a následne ani uplatniť nárok zo zmenky na rozhodcovskom súde. Pokiaľ potom rozhodcovský súd nárok na podklade takejto zmenky priznal, ide o plnenie priznané v rozpore so zákonom a v rozpore s dobrými mravmi.

Odvolací súd sa zároveň stotožňuje s právnym záverom súdu prvého stupňa, že za neprimeranú je v danej veci potrebné považovať aj rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania dňa 13.10.2010, t. j. v rovnaký deň ako oprávnený s povinným uzavreli zmluvu o úvere. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal oprávnený povinnému, nebola individuálne dojednaná, keď jej obsah povinný nemohol ovplyvniť, dopĺňali sa len identifikačné údaje povinnej osoby a číslo a dátum uzatvorenia zmluvy o úvere. Veriteľ (oprávnený) potom mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd zastáva v tomto smere názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdného dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Rozhodcovskú zmluvu preto odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v rozhodnom období.

Vznik rozhodcovskej zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Z obsahu spisu nevyplýva, že by v rámci kontraktácie došlo k naplneniu zákona, a že by s odbornou starostlivosťou príslušný zamestnanec oprávneného najprv poučil povinného a nechal mu priestor na rozhodnutie a voľbu. Dĺžnik, ktorému je predložená typová spotrebiteľská zmluva v predtlačí, nemá vzhľadom na povahu zmluvy v zásade reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah. Rozhodcovská zmluva bola navyše povinnému predložená súčasne (v ten istý deň) so zmluvou o úvere, a teda povinný mohol ľahko nadobudnúť dojem, že ide o tú istú zmluvu pozostávajúcu z viacerých listín a že uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy je podmienkou poskytnutia peňažných prostriedkov zo strany veriteľa. Z predložených listín teda nevyplýva, že by si uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takomto znení výslovne vymienil povinný a vzhľadom na charakter zmluvy nemožno dospieť k záveru, že by povinný mal možnosť do obsahu zmluvy akýmkoľvek spôsobom zasahovať, teda že by povinný napríklad mohol ovplyvniť osobu rozhodcu, resp. výber rozhodcovského súdu, miesto rozhodcovského konania, spôsob konania (s pojednávaním, bez pojednávania) a podobne. Rozhodcovská zmluva tiež nebola uzatvorená v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu, teda v čase, keď spotrebiteľia, často pod vplyvom finančnej núdze, pri uzatváraní zmluvy opomenú zachovať náležitú obozretnosť. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka (viď aj čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

Odvolací súd dodáva, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto

zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví, ak ide o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011). Predmetný rozhodcovský rozsudok, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.